

Forfatter: Ulfeldt, Leonora Christina

Titel: Udrag fra Leonora Christinas franske Selvbiografi oversat til dansk

Citation: Ulfeldt, Leonora Christina: "Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer", i Ulfeldt, Leonora Christina: *Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer*, udg. af JOHS. BRØNDUM-NIELSEN ; C. O. BØGGILD-ANDERSEN , Rosenkilde og Bagger, 1949, s. 32. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-leonora01-shoot-idm140124513924480/facsimile.pdf> (tilgået 18. oktober 2021)

Anvendt udgave: Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer

ikke meget at miste i Danmark. Efter megen Forhandling fra den ene Dag til den anden vil hendes Mand, at man tilbyder ham 20.000 Daler. Denne Sum synes ham alt for liden, han begærer 50.000 Daler. Hun sagde, hun kunde vel love det, men ikke holde det, men hvad angik de 20.000, dem vilde hun erlægge. Han begærer derpaa Forsikring. Hendes Mand havde et Vekselsbrev, som kunde forsikre ham, men Hustruen ansaa ikke for raadeligt at lade ham se dette Vekselsbrev og sagde til Fos, at der var i hendes Skrin et Brev, som kunde give ham Forsikring; hun var ikke vidende om, at han allerede havde aabnet Skrinet. Nogle Dage derefter spørger hun ham, om han havde fattet et endeligt Forsæt; han siger: „For mindre end 50.000 vil jeg ikke gøre det, og der er intet Brev i Eders Skrin, som kunde give mig Forsikring derfor; jeg har aabnet det, i Morgen skikker jeg det til København.“ Hun spørger ham ganske sagtmodig, om det var rettelig handlet at bryde hendes Mands Segl. Han svarer kort for Hovedet, at han vil svare dertil.

Imod Høsten skikkede Hannibal og vor Dames Moders andre Arvinger Bud til hendes Mand for at give ham til Kende, at de ikke kunde fortøve længere med Skiftet, og eftersom det var dem vitterligt, at han havde haft Papirer af Betydenhed i sin Varetægt, begærede de at underrettes derom. Hendes Mand melder i sit Svar, at Fos havde frataget ham hans Breve, og dette i skarpe Vendinger. Da dette Svar var blevet oplæst for Fos, kommer han som en Lynild, bander og stormer og bruger Ukvemsord først mod Manden, derpaa mod Hustruen, saasom hendes Mand havde lovet sin Hustru med Haand og Mund ikke at disputere med dette Skarn, thi hun frygtede en Ulykke, men at lade hende svare, thi Fos fordrede, at man gav ham Svar. Hun lod sig ikke oprøre til Vrede, hun gjorde Nar af ham og hans Raaben og Skrigen. Til Slut sagde han til hende, at hun havde tilbudt ham 20.000 Daler for at forføre ham til at blive Forræder. Hun svarer helt rolig: „Hvis det havde været 50.000, hvad da?“ Fos springer i Luften som et galt Menneske, siger,

at hun lyver som en osv.¹; hun lader sig ikke forstyrre, men siger: „I taler som et Asen!“ Han trakterer hende med hundrede Ukvæmsord til Gengæld og begynder med at fornægte, hvad der stakket Tid tilforn var udgaaet fra hans Mund. Hun sagde med Sagtmodighed til ham: „Jeg vil ikke bede disse Herrer, som er nærværende (der var 4 af dem), at være Vidner, thi det er en Sag, som aldrig vil blive forhandlet for nogen Ret, og intet kan aftvætte denne Plet saa nær som Blod.“ „Ho,“ sagde han, tog til sin Kaarde og drog den lidt ud af Skeden, „se her, hvad jeg bærer til Eders Tjeneste, Frue“. Hun drager leende sin store Naal ud af Haaret og siger: „Se her de Vaaben, som jeg for nærværende raader over, og som skal være til Eders Tjeneste“. Han blev en lille Kende skamfuld derover og sagde, at den ikke var til hendes, men til hendes Sønners Tjeneste, havde hun end stedse 4 af dem. Hun gjorde ydermere Nar af ham og sagde, at det var ham let at agere Heit der.

In summa, man kunde fyldte Bøger med alle disse Trætter mellem disse tvende Personer fra Tid til anden. Han raabte stundom af al sin Magt, talte som en Vandflod og skummede om Munden, og i samme Nu talte han sagte og som et andet Menneske; naar han raabte saa stærkt, sagde vor Dame: „Det er Feberen, som paany anfalder ham“; derover faldt han i Raseri. Nogle Uger derefter kommer han paa Besøg hos dem og stiller sig ydmyg an; vor Dame lader som intet, taler med ham om uvigtige Ting, men hendes Mand vilde ikke tale med ham, og han kunde aldrig siden trække andet end ganske faa Ord ud af ham. Imod Jul handlede Fos saa ilde med Fangerne, værre end ellers, at min Herre skikkede Tjeneren til ham for at bede ham omgaas med ham som en Herremand og ikke som en Bonde. Fos kommer fluks op, efter at have overfuset min Herres Tjener med Skældsord, og da han triner ind, staar min Herre op og

¹ Ved det af Grev Christian Rantzau 4. Okt. 1661 afholdte Forhør over Ulfeldts Tjener, Peter Flugge, udtalte denne, at Fuchs ved den nævnte Lejlighed havde sagt: »Der lyver I som en Hore«. Han skælde hende senere ud for »en Carogæ« (et Aandsel), idet han — som Major Krantz erklærede ved en Vidneafhøring 2. Nov. 1661 — tilføjede, at »saadant betød paa Fransk saa meget som en Asenskviade«.